

Dagens ord – vill

Kort förklaring: Vill betyder att man vill få något, göra något eller att något ska hända. Det är också vad man hoppas på eller önskar.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet vill kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet vill.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Jag vet vad jag vill av Linn Johnels. Modella särskilt ordet vill.
- Berätta att dagens ord är vill.
- Säg ordet vill med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet.

Förklara ordet

- Säg ”Vill betyder att man vill få något, göra något eller att något ska hända. Det är också vad man hoppas på eller önskar”.
- Synliggör ordet vill genom att säga ”jag vill ha min halsduk”, någon ger läraren halsduken. Säg sedan ”jag vill blåsa såpbubblor!” och blås såpbubblor en stund. Ta fram sångkortet och säg ”jag vill sjunga [sång].” Fråga ”Vilka vill sjunga [sång]”. Ge eleverna tid att svara (med kroppsspråk, tecken, gester eller annat sätt) och bekräfta “[namn på eleverna som visar att de vill] vill” och sjung sången tillsammans.

Förslag på material: ett föremål som tillhör läraren (halsduk/tröja), såpbubblor och ett sångkort till en sång som många av eleverna tycker om

Läs berättelsen

Läs berättelsen om katten Mjau antingen på skärm eller utskriven.

Hämta kattens leksaker:

Ta fram katten eller så kommer någon som klätt ut sig till katt in. Ge varje elev en varsin leksak. Berätta att det är Mjau som vill leka. Katten säger: ”jag vill leka med [leksaker]”. Eleverna hjälps åt att se vem som har leksaken. Katten hämtar leksaken, leker med den och säger sedan ”jag vill ha [leksaker]”. Fortsätt tills katten lekt med alla leksakerna. Avsluta med att katten säger ”Jag vill vila!” och lägger sig och vilar.

Förslag på material:

leksaker till katt eller kattdräkt, kattleksaker exempelvis boll, strumpa, dammvippa, ficklampa med starkt ljus eller laserpekare

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**v-i-ll**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Vill va som du med Kompisbandet
- Vill du inte ut och leka från Frozen med Molly Sandén
- Som du vill med Theoz

Böcker:

Tesslas mamma vill inte av Åsa
Mendel-Hartvig

Marit vill ha mer av Julia Hansson

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet vill under hela skoldagen. Var noga med att modellera sådant som elever kan tänkas vilja uttrycka så som jag vill, vill inte! Istället för att fråga om en elev vill göra något – säg jag vill... och se om eleven protesterar eller ser ointresserad ut. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
jag vill vill ha vill vara med vill ha den	vill inte vill sluta	[namn] ville inte vill du? vem vill ?	jag vill också vi vill lika

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet vill. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Mjau – berättelse
- Mjau – ramsa
- Mjau – välj samma
- Mjau – samtalskarta
- Vill – skriva ord

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	I färg och formaktiviteter finns många möjligheter att uttrycka vilken färg och vilket material som eleverna vill ha. Se exempel på färg och formövningar i <u>Art så klart</u> .
Läsa, skriva	Gör en önskematsedel eller önskelista.
Motorik	Gör stationer med exempelvis studsatta, gunga, hoppa och låt eleverna välja vad de vill göra.
Vardagsaktiviteter	Lägg in möjligheter att välja aktivitet på schemat.
Verklighetsuppfattning	Prata om sådant som påverkar hälsan (sova, fysisk aktivitet, träna) och samtala om eleverna brukar vilja göra det eller inte, hur de vill att det går till.

Fler förslag som inspiration!

Vill inte

Material: Det som används naturligt i olika aktiviteter under dagen.

Ord/fraser: vill inte, nej vill inte, sluta vill inte, vill inte mer, vill inte göra

Gör så här: Under en period, ha fokus på elevernas uttryck för vill inte, sätt ord på (och modellera). För många elever är det viktigt att lära sig uttrycka vill inte på olika sätt och dessutom att få hjälp att ta reda på och förklara fler nyanser såsom varför, exakt vad i en aktivitet som eleven inte vill, vad måste man göra fast man inte vill och hur kan man i så fall anpassa så att aktiviteten blir ok?

Spela instrument

Material: sång som passar att spela fritt till exempel Sitter och spelar av Märith Bergström Isacson, instrument såsom maracas, rytm-ägg, trummor, xylofon, talknapp med instrumentljud

Gör så här: Berätta att ni ska spela musik tillsammans. Alla som vill kan vara med och spela. Håll upp ett instrument i taget (vid behov, gå nära eleverna och visa) och fråga exempelvis “vem vill spela maracas”.

Eleverna kan svara via tal/blick/AKK-system/tecken/kroppsspråk/intresse. Bekräfta genom att säga ”[namn] vill spela [instrument]”. För elever som inte tydligt riktar sin kommunikation kan du säga högt exempelvis “du tittar jättemycket på maracas, kanske vill du ha den.” Om någon inte svarar alls på något sätt – säg “Jag ser/hör inte att du vill ha något instrument. Du kanske vill lyssna. Det går bra.” Personal kan vara

modeller och tydligt på olika sätt visa att de vill ha olika instrument – med blick, kroppsspråk, ord. Ledaren bekräftar personalens signaler på samma sätt och ger dem det instrument de vill ha.

Spela exempelvis “Sitter och spelar” och spela tillsammans. Samla ihop instrumenten och säg “du ville spela [instrumentnamn]”.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat en bra kväll: Jag vill _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton på aktiviteter eller platser att åka till
- Aktivitetssidor eller platser i elevens AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

vill

